

Ounasjoen kalatalousalue
Varastotie 2
96320 Rovaniemi
Anna-Leena.inkero@lappikk.fi
+358405500527

Muistutus

Aluehallintovirasto

Ympäristölupa.pohjois@avi.fi

Viite **Hakemuksen tiedoksiantokuulutus 15.12.2023 Dnro PSAVI/5695/2023**

Asia Suhanko Arctic Platinum Oy:n Suhangon kaivoksen ja rikastamon ympäristö- ja vesitalouslupa sekä toiminnan aloittamislupa ja valmistelulupa, Ranua ja Tevola

Ounasjoen kalatalousalue katsoo, että tiedot purkupuutken päästöistä ja arvio vaikutuksista ei rajoitu vain purkupuutken lähivesialueelle vaan vaikutusalue tulee olemaan laajempi aina Perämerelle ja Ounasjoelle asti. Jätevesipäästöillä on vaikutusta kalastoon ja kalastukseen sekä Kemijoella että Perämerellä ja päästöt uhkaavat vaelluskalojen vaellusyhteyden palauttamista Kemi- ja Ounasjokeen. Katsomme, että hakijan esittämällä kalatalousmaksulla ei purkuveden aiheuttamia kalataloudellisia vahinkoja pystytä kompensoimaan.

Vaikutukset Perämereen

Makeanveden lajeja, jotka pystyvät myös lisääntymään Perämeren vähäsuolaisissa osissa, ovat muun muassa muikku, karisiika, hauki, ahven, särki, kuha, made, harjus ja kolmipiikki. Kalat kutevat ja viettävät poikasvaiheensa jokisuissa ja merenlahdissa, mutta vaeltavat syönnökselleen kauemmaksi rannikolle ja ulapalle.

Perämerellä ja Kemijokisuulla esiintyviä vaelluskalalajeja ovat lohi, meritaimen, vaellussiika ja nahkiainen. Osa Perämerellä esiintyvistä kalalajeista on luokiteltu uhanalaisiksi ihmisten aiheuttamien ympäristömuutosten vuoksi. Perämeren alueen uhanalaiset kalalajit ovat pääosin lohikaloja ja useat niistä jokikutuisia vaelluskaloja. Uhanalaisista kaloista merikutuisia lajeja ovat meriharjus, karisiika ja ankerias. Merelle hakeutuvat, Kemijoen vesistöissä luonnonkudusta kuoriutuneet vaelluskalojen lohen ja taimenen smoltit sekä Kemijokisuulle istutettavat vaelluskalojen velvoitepoikaset aloittavat ravinnon käytön Kemijokisuun merialueella. Suhangon kaivoksen käytönaikaiset alkuaine/raskasmetallipäästöt vaikuttavat todennäköisesti vahingollisesti Kemijokisuun ja Perämeren uhanalaisten kalakantojen lisääntymiseen sekä lohikalojen elinkykyyn, kaloihin kertyvien ympäristömyrkköjen vuoksi. Lupahakemuksessa sivulla 101 todetaan, että vuosittain Kemijokisuulle kertyy mm. alumiinia 3 091 kg, klooria 247 283 kg, fluoria 56 257 kg, strontium 2 473 kg, uraania 19 kg ja sulfaattia 1 854 624 kg. Mutta Kemijokisuulle kulkeutuvan, vesieliöille erittäin myrkyllisen, ksantaanien määrää ei ole hakemuksessa ilmoitettu.

Suomessa kaupallisesti merkittävimpiä kalalajeja ovat silakka, siika, kilohaili, kuha, ahven ja lohi. Muikkua kalastetaan käytännössä vain Perämerellä ja Merenkurkun alueella, missä se on tärkeä saalislaji. Lisäksi Perämeren alueella pyydetään merkittävässä määrin lohta. Kuluttajat voivat tulevaisuudessa karttaa Perämeren alueelta pyydettyjä kaloja, niihin kerääntyneiden ympäristömyrkköjen vuoksi, mikä aiheuttaisi taloudellisia tappioita alueen kaupallisille kalastajille.

Ounasjoen kalatalousalue
Varastotie 2
96320 Rovaniemi
Anna-Leena.inkero@lappikk.fi
+358405500527

Muistutus

Edellä mainittujen syiden vuoksi, on yleisen kalatalousedun valvonnan kannalta tarpeen, tarkastella Suhangon ja muiden Kemijoen vesistöalueella sijaitsevien kaivosten vaikutuksia kalakantoihin ja estää mahdolliset haitat myös Kemijokisuun ja Perämeren alueella.

Vaikutukset Kemi- ja Ounasjokeen

Kemi- ja Ounasjoki on osana valtakunnallista hanketta vaelluskalojen palauttamiseksi rakennettuihin vesistöihin. Tavoitteena on saada Kemijokeen takaisin luontaisesti lisääntyvät, elinvoimaiset vaelluskalakannat ja saavuttaa joen hyvä ekologinen tila. Suhangon kaivoksen purkuputken sijoittaminen Kemijokeen, keskelle tulevaa vaellusreittiä, on sekä ekologinen että taloudellinen uhka vaelluskalojen palauttamiselle.